

Нові ліміти, які погодилися запровадити банки-підписанти меморандуму, не будуть універсальними. Вони будуть залежати від **ступеня ризику клієнта** та наявності у нього **підтверджених джерел доходів**.

Меморандум не дає визначення, хто саме є **високоризиковим клієнтом**. Однак, такі ознаки перераховані у **законі** "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення". Зокрема, такими визнаються клієнти:

- які проживають або зареєстровані у державах, які не виконують міжнародні вимоги до фінансового моніторингу, офшорних зонах або країнах-агресорах (Росія та Білорусь), а також пов'язані з країнами-агресорами;
- іноземні фінансові установи (крім фінансових установ ЄС та країн-членів FATF);
- проти яких застосовані санкції тощо.

Профільна **постанова** Національного банку додає до ризикових:

- клієнтів, які здійснюють діяльність у сфері віртуальних активів;
- осіб, щодо яких банк має підозру про здійснення ними відмивання коштів або фінансування тероризму;
- клієнтів, яких банк підозрює у їх належності до компаній-оболонок, які здійснюють фіктивну діяльність;
- клієнтів, які здійснюють фінансові операції з резидентами країн, що порушують вимоги FATF.

До високоризикових клієнтів банки застосуватимуть посилені вимоги фінансового моніторингу. У разі відсутності у таких осіб підтверджених джерел доходу банки встановлять для них ліміт на перекази у розмірі **50 тис. грн на місяць**.

Неризикові клієнти. Для решти клієнтів, які не мають підтверджених джерел доходів, застосуватимуть інші ліміти на перекази:

- з 1 лютого 2025 року – 150 тис. грн на місяць;
- з 1 червня 2025 року – 100 тис. грн на місяць.

Цікаво, що дата застосування першого ліміту у ході підготовки до підписання меморандуму зсунулася на 1 місяць вперед. У попередніх його версіях йшлося про те, що обмеження почнуть діяти вже з нового року.

Ліміти не включатимуть операції з переказу коштів між двома рахунками, які клієнт відкрив в одному банку, однак, знову ж таки, поширюватимуться на перекази за реквізитами IBAN.

Розмір ліміту можна збільшити за заявою клієнта, однак лише у разі надання банку документального підтвердження джерел доходів.

Ці ліміти не застосуватимуть до клієнтів з **підтвердженими джерелами доходів**, зокрема зарплатних клієнтів банків, волонтерів та "інших клієнтів з підтвердженими доходами". Для цих осіб розмір обмеження на перекази встановлять у **розмірі підтвердженого доходу**.

Документальним підтвердженням доходів вважаються:

- довідки ОК5 та ОК7 (довідки про офіційні доходи від Пенсійного фонду, які можна сформулювати у "Дії");
- податкова декларація;
- зарплатні відомості;
- підтвердження зарахувань коштів від державних органів;
- підтвержені доходи членів родини клієнта банку – податкові декларації, зарплатні відомості, зарахування від державних органів;
- підтвердження волонтерської діяльності;
- інші документи.

У меморандумі зазначено, що клієнти банку мають завчасно потурбуватися про те, аби підтвердити свої доходи.

"Клієнти, які планують здійснювати перекази понад встановлений ліміт на місяць, зобов'язані надати документальне підтвердження доходів під час встановлення ділових відносин або планування здійснення переказів.

За наявності підтвердження доходів, банки-учасники будуть встановлювати або скасовувати ліміти на операції відповідно до фінансової спроможності таких клієнтів, в тому числі через контроль сум надходжень на рахунки", – йдеться в документі.

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ: Оподаткування трансакцій з картки на картку: експерт розповів, чого очікувати українцям

Це одна норма меморандуму – **обмеження на кількість рахунків** для клієнтів банків, у яких немає документального підтвердження джерел доходів. Кількість таких поточних рахунків в одній валюті та одному банку не може перевищувати **трьох**.

Це обмеження не поширюється на депозитні та кредитні рахунки, а також на рахунки, відкриті в межах державних програм (наприклад, "Національний кешбек" або "єВідновлення").

Інший пункт документа стосується встановлення банками автоматизованих цілодобових антифрод-правил (щодо запобігання дій зловмисників, які намагаються заволодіти коштами клієнтів) з особливою увагою до роботи у нічний час – з 00:00 до 06:00.

Для побудови більш ефективної системи управління ризиками банки наголошують на необхідності співпраці з НБУ та державними органами. Зокрема, вони просять **надати доступ до офіційної інформації про дохід клієнта та його судові справи через портал "Дія"**. Також банки планують встановити централізований реєстр сумнівних клієнтів (дропів).

Обмеження для ФОПів

Меморандум передбачає запровадження посиленого фінансового моніторингу для новостворених (до 6 місяців) **ФОПів на першій групі**. Для таких підприємців запровадять поглиблене вивчення діяльності: банк досліджуватиме суть, масштаб та вид діяльності клієнта, вид послуг та продуктів, за якими він звертається до банку, обсяг його планових фінансових операцій.

Для ФОПів другої та третьої груп вивчення клієнта відбуватиметься відповідно до власного ризикоорієнтованого підходу банку.

Також банки зобов'язалися вживати заходів до ФОПів, якщо виявлять у їхній діяльності певні ризики, зокрема:

- різке збільшення операцій від різних контрагентів;
- залишок на рахунку ФОП становить "0" на початок та на кінець дня;
- нетипове збільшення кількості вхідних операцій від фізичних осіб на поточному рахунку ФОПа – у два або більше разів, що не відповідає особливостям ведення бізнесу;
- дроблення переказів, зокрема круглими сумами, від або на одного контрагента.

Також банки почнуть приєднувати ФОПів до **груп пов'язаних компаній** з юридичними особами з метою "забезпечення належної оцінки ризиків" під час їхнього обслуговування.

Зокрема, потрапити в одну групу з юридичною особою можна, відповідаючи таким ознакам:

- спільна адреса місця знаходження юридичної особи та ФОП;
- спільне місце реалізації товарів і послуг (адреса магазину, інтернет-сайту);
- юридична особа та/або ФОПІ мають спільних власників, представників, бухгалтерів, довірених осіб тощо;
- у ФОПа зазвичай немає необхідних ресурсів для ведення діяльності, включаючи діяльність з юридичною особою;
- значні надходження на рахунки ФОПа від юридичної особи або інших суб'єктів;
- сплата юридичною особою послуг ФОПа, вартість яких складно оцінити (оренда, маркетингові, інформаційні послуги, реклама тощо);
- надання юридичною особою фінансової допомоги ФОПУ;
- значний обсяг фінансових операцій за рахунками новоствореного ФОПа;
- здійснення ФОПом фінансових операцій протягом короткого періоду часу (два-три місяці) на загальну суму, що досягає граничного обсягу доходу на рік відповідно до обраної групи платників податків;
- використання одного платіжного терміналу фінансової установи кількома суб'єктами господарювання.

Як пояснили ЕП співрозмовники на банківському ринку, об'єднання ФОПів у групи з юридичними особами допоможе банкам краще розуміти, коли ФОП використовують для дроблення бізнесу з метою ухилення від сплати податків.

Водночас у меморандумі констатують, що протидія ухилення від сплати податків та обмін інформацією між банками і державними установами (наприклад, з податковою) **потребує більш поглибленого вивчення та розробки відповідних заходів** спільно з НБУ та урядом.

Яка мета обмежень

Офіційною метою меморандуму є бажання "посилити фінансовий моніторинг в межах євроінтеграційних прагнень України", а також "боротьба з тіньовою економікою".

Кінцева мета обмежень – протидія з так званим дропам. Це особи, які добровільно та за винагороду надають свої банківські рахунки зловмисникам, аби ті "проганяли" через них великі обсяги коштів, ухиляючись від сплати податків.

Раніше у Нацбанку оцінювали обсяг всіх операцій дропів у 200 млрд грн на рік. У серпні регулятор звітував, що банки **закрили близько 80 тис.** таких рахунків клієнтів, середній оборот за кожним з них становив 2,5 млн грн.

Саме боротьбою з дропами НБУ пояснював запровадження попередніх обмежень на перекази з картки на картку – 150 тис. грн на місяць. Ці ліміти Нацбанк анонсував у серпні, діяти вони почали з 1 жовтня.

ЧИТАЙТЕ ТАКОЖ: Якими проблемами з законом загрожує збір благодійних коштів на свою картку

Цікаво, що напередодні ухвалення цього рішення співрозмовники ЕП в НБУ та парламенті були впевнені, що розмір ліміту встановлять на рівні **100 тис. грн**. Зокрема, виходячи з цієї суми і робилися основні розрахунки впливу рішення на систему. Те, що ліміт зрештою збільшили до 150 тис. грн джерела ЕП на банківському

ринку пов'язують з втручанням Офісу президента.

За підсумками перших кількох місяців дії лімітів у Нацбанку побачили перетікання розрахунків клієнтів з р2р-переказів на перекази за реквізитами IBAN. Їхній обсяг зріс на 6,2 млрд грн, в той час як перекази між картками скоротилися на 5,6 млрд грн, **писало** напередодні видання Forbes.

Очікувалося, що ці обмеження будуть тимчасовими та триватимуть пів року – до квітня 2025 року. Однак банківський меморандум не просто передбачає, що обмеження на перекази триватимуть довше, але й пропонує зробити їх ще більш жорсткими вже з середини наступного року.

Примусово-добровільні обмеження

Меморандум – це документ, який ні до чого не зобов'язує. У його тексті прямо вказано, що він є "декларацією намірів" банків запобігати використанню банківської системи з протиправною метою. Проте ймовірно, його дію на собі відчують більшість українців.

По-перше, підписантами документа стали найбільші системні банки. Як стало відомо ЕП, серед них "Приватбанк", "Ощадбанк", "ОТП Банк", "Правекс банк", "ПУМБ", "Райффайзен банк", "Універсалбанк" (Монобанк) і "Таскомбанк". Ці банки – **системно важливі**, у яких обслуговується найбільша кількість клієнтів-фізичних осіб.

По-друге, кількість банків-учасників меморандуму може суттєво збільшитися. Кілька банків у розмові з ЕП стверджували, що ініціатором підписання документа був Національний банк. Нібито, регулятор таким чином намагається посилити вимоги до платіжних операцій та роботи ФОПів, знявши із себе відповідальність за це непопулярне рішення.

Зокрема, за словами кількох співрозмовників на банківському ринку під час нарад представники НБУ "наполегливо радили" їм підписати меморандум. В іншому випадку їм натякали на проведення позапланових перевірок, що закінчаться нарахуванням штрафів для покриття "недонарахованих податків з ФОПів".

ЕП звернулась до НБУ за коментарем, однак у регуляторі відповіли, що всю інформацію буде надано під час офіційного підписання меморандуму комерційними банками. Ця подія відбудеться 10 грудня в приміщенні Національного банку.

Що стосується наслідків реалізації описаного вище меморандуму, то більшість опитаних фінансистів зійшлися в тому, що значна частина клієнтів банків перейдуть на розрахунки готівкою або криптовалютою, а найбільший удар відчуже малий бізнес. Однак в чому саме він виражатиметься та які практичні втрати понесе економіка чітко сформулювати не змогли. Поки що.

Ярослав Вінокуров, опубліковано у виданні "Економічна правда"

На цю тему:

- **НБУ обмежить суми карткових переказів між фізособами**
- **Гетманцев: Процес повної фіскалізації торгівлі завершився**
- **«Чисто нал» – двох ексначальників поліції з Харківщини виправдали від хабарів**
- **БЕБ очікувано "завалив" роботу - ключовий для економіки правоохоронний орган "перезавантажують"**
- **Нардепи підтримали «шкурняк» від Герасимова і Мамки, який б'є по вступу до ЄС**
- **РЕР - довічно: політично значущі особи України, їхні родичі та партнери будуть під постійним наглядом**

Share 3

Читайте «Аргумент» в **Facebook** и **Twitter**

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

Коментарі

ВІДЕО

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com